

VALKEALAN KUNNAN

**Perusopetuksen
7-9-luokkien
opetussuunnitelma**

VALKEALAN PERUSOPETUKSEN LUOKKIEN 7-9

OPETUSSUUNNITELMA

I OPETUSSUUNNITELMA

JOHDANTO

Valkealan kunta panostaa viihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Kunta tarjoaa asukkaille laadukkaat peruspalvelut ja hyvän toimintaympäristön yrityksille ja varuskunnille. Valkealan nuorekas ja koulutettu väestö tarvitsee laadukkaita asumismuotoja sekä palveluita. Näihin taustoihin nähden yleissivistävän koulutuksen tulee tarjota nykyaikaisin menetelmin ja toimintamallien avulla laadukkaat koulutuspalvelut. Tämän opetussuunnitelman sisältöä ohjaa perusopetuslaki ja asetus, valtioneuvoston päätös tuntijaosta sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Kuntakohtaisen opetussuunnitelman pohjalta koulut laativat koulukohtaiset osiot. Vuosittain hyväksytään koulujen työsuunnitelmat, joissa määritellään lukuvuoden toimintatavat, painotukset, käytettävät resurssit ja muu koulun ulkopuolinen toiminta.

Opetussuunnitelma on Opetushallituksen perusteiden edellyttämän sisällön mukainen. Opetussuunnitelman hyväksyy Valkealan sivistyslautakunta, joka tuo laajemman katantokannan siihen mikä on koulutuksen järjestäjän tahto.

II JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

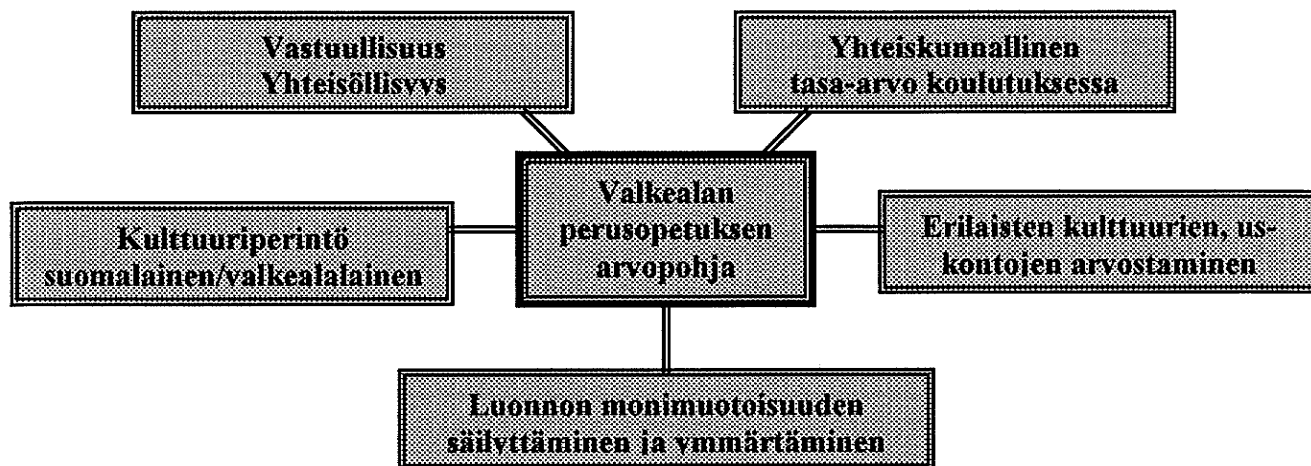
ARVOT

Valkealan perusopetuksen opetussuunnitelma perustuu opetussuunnitelman perusteiden ja suomalaisen yhteiskunnan arvopohjalle. Arvopohja rakentuu kotona ja päivähoidossa aloitetulle perustalle. Esille nousevat koko perusopetuksen ajan vastuullisuus itsestä ja ympäristöstä sekä yhteiskunnallinen tasa-arvo.

Valkealan kulttuuriperinnön ja luonnon merkitystä korostetaan oman identiteetin luojana. Valkealan luonto antaa mahdollisuuden hyödyntää opetuksessa sen omaleimaisuutta ja erikoisuutta. Tällöin oppilaille välittyy ymmärrys luonnon ja ihmisen muodostamasta kokonaisuudesta.

Ympäröivää maailmaa lähestytään erilaisin projektein, näin opitaan katsomaan asioita laajemmin ja ymmärtämään erilaisia kulttuureita. Yhteisön kehittyminen ja identiteetin vahvistaminen ovat perustana tulevaisuudelle, jossa huomioidaan myös eri-ikäiset ihmiset.

Valkealan perusopetuksen arvopohja

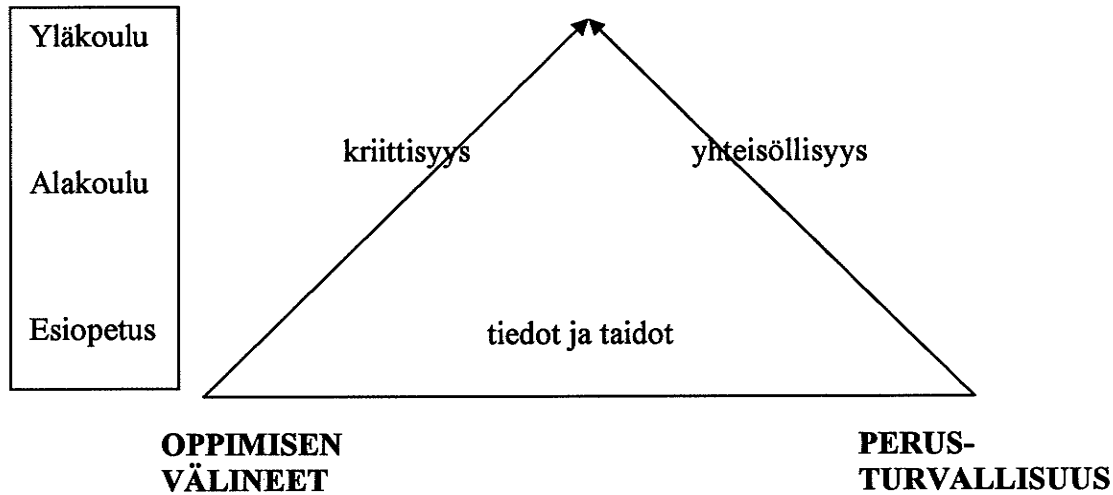

PERUSOPETUKSEN RAKENNE JA TEHTÄVÄ

Valkealan perusopetus pyritään toteuttamaan saumattomasti esiopetuksesta aina nuorisostaasteen opintoihin asti. Opetus järjestetään joko luokka- tai yhdysluokkaopetuksena, riippuen ryhmäkokojen suuruudesta tai opetusmenetelmästä. Yhdysluokkaopetuksessa vuosiviikkotunnit voidaan jakaa erilaisiin osiin ja tasata oppiaineiden tunnit alakoulun aikana. Perusopetuksen oppiainesisällöt ovat rakennettu vuosiluokittain eteneviksi kokonaisuuksiksi ja jokaisessa aineessa on määritetty hyvän osaamisen kuvaus. Opetussuunnitelmassa määritetään myös mitkä oppiaineet ovat oppilaalle pakollisia ja mitkä vapaaehtoisia. Valkealan kielitarjontana ovat Saksan ja Ruotsin kielet, joista eniten valittu kieli aloitetaan kyseessä olevana vuotena. A2 kielen opinnot aloitetaan neljännellä luokalla. Kieliohjelmassa on perusteet milloin valitun A2 kielen saa keskeyttää, muutoin valinta on oppilasta sitova.

Perusopetuksen tehtävänä on antaa välineet koulutyöhön ja kuinka käyttää niitä lisääntyvän tiedon maailmassa. Oppilaalle tarjotaan mahdollisimman monipuolinen kasvualusta, jonka varaan hänen minäkuvansa kehittyy. Oppilasta opetetaan kriittiseksi ja aktiiviseksi tiedon hakijaksi ja käyttäjäksi. Oppilaalle järjestetään turvallinen ympäristö oppia ympäröivää yhteiskuntaa. Yhteisöllisyys korostuu kaikessa opetuksessa. Yksilölliset tarpeet huomioiden yksilön sosiaalisia taitoja parannetaan ja pyritään yhteisöllisyyteen. Valkealan perusopetuksen oppilas on vastuullinen ja velvollisuudentuntoinen koulunkäynnissään.

**YHTEISKUNTAKELPOINEN
KANSALAINEN**

Valkealan perusopetuksen arvoista koulumme toiminnassa korostuu

Vastuullisuus

- *yhteisön jäsenet ottavat vastuun yhteisön säännöistä, niiden toteutumisesta*
- *jokainen kantaa vastuun omista tekemisistään*
- *jokainen huolehtii omalta osaltaan töiden tekemisestä ja paikkojen kunnossapidosta*
- *jokainen yhteisön jäsen hoitaa huolellisesti omat ja yhteiset asiat ja kantaa vastuun tekemisestään*

Yhteisöllisyys

- *jokainen kouluyhteisön jäsen sitoutuu toimimaan yhteisten tavoitteiden mukaisesti*
- *jokainen toimii vastuullisesti yhteisön hyväksi*
- *tuntemme koulun omaksemme, voimme toimia yhdessä*
- *kokemusta & sitoutumista tähän kouluporukkaan*
- *me-henki*
- *luokkahenki*
- *koulun me-henki*
- *opettajien yhteistyö*

Suvaitsevaisuus

- *otamme huomioon toisen ihmisen yksilönä, hyväksymme yksilölliset tekijät ja ominaisuudet*
- *hyväksymme jokaisen ihmisen sellaisena kuin hän on*
- *pystymme ymmärtämään että on olemassa erilaisia ihmisiä ja persoonia*
- *suhtaudumme vieraisiin kulttuureihin positiivisesti, ei arvostellen*

Luonto

- *haluamme säilyttää luonnon monimuotoisena ja elinkelpoisena*
- *mäntyjä ja pensaita*
- *kotiseuturetkiä, liikuntapäivisin ulkoilua, projekteja*
- *olemme osa luontoa, joten on huomioitava sen säilyminen tuleville sukupolville tärkeä osa Valkealan elinympäristöä*

III OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

OPPIMISKÄSITYS

Oppiminen on oppilaan aktiivista ja tavoitteellista toimintaa , jossa hän aikaisempien tietorakenteiden pohjalta käsittelee ja tulkitsee opittavaa ainesta. Oppiminen tapahtuu opiskeluna erilaisissa tilanteissa itsenäisesti, opettajan ohjauksessa sekä vuorovaikutuksessa opettajan ja kanssaoppijien kesken. Opittavana ovat uuden tiedon lisäksi oppimis- ja työskentelytavat, jotka ovat perusta kaikelle oppimiselle.

Oppijan ajattelun aktiivisuus on erittäin tärkeää laadukkaan oppimisen kannalta. Uudessa oppimiskäsityksessä tiedon muodostumisen nähdään tapahtuvan pääsääntöisesti yksilöllisten tiedonkäsittelyprosessien kautta. Tiedon aktiivinen käsittely jatkuu havainnon jälkeen, kun oppija liittää uuden tiedon aikaisempiin tietorakenteisiin, järjestee ja yhdistelee siihen mielikuvia, tuntemuksia ym. Oppilas on vastuuntuntoinen itseään ja muita kohtaan.

Ohjaajana toimii opettaja, jonka rooli on muuttunut luokassa oppimistilanteiden järjestäjäksi. Opettajan tehtävä on tukea oppijaa oppimisen tavoitteiden suuntaisesti sekä suunnitella ja järjestää oppimisympäristö oppimista tukevaksi. Asiantuntijuus ei ole kaiken tietämistä, vaan tiedon hallintaa. Opettaja on samalla turvallisen aikuisen malli koulussa. Hän toimii myös kasvattajana erilaisissa tilanteissa, joissa oppilaat ovat sosiaalisessa kanssakäymisessä keskenään.

Huoltajalla on päävastuu lapsen kasvatuksesta. Häneltä odotetaan myönteistä ja yhteistyökykyistä toimintaa koulutyön tukemiseksi. Huoltajan asenteilla on merkittävä asema oppilaan suhtautumiseen koulutyötä kohtaan. Koulu tukee huoltajia kasvatus-työssä, kun apua tarvitaan. Tukimuodot määritetään kohdassa V: Opiskelun yleinen tuki.

OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TOIMINTAKULTTUURI

Oppiminen on tilannesidonnaista, joten oppimisympäristöihin tulee kiinnittää huomiota. Oppimisympäristö on fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ympäristön muodostama kokonaisuus.

Se on toteutettava siten , että se tukevat oppilaan kasvua ja oppimista. Tilojen esteettisyyteen kiinnitetään huomiota, kukin koulu ja opettaja tekevät luokista oman näköisiä ja opetusryhmille parhaiten sopivia. Pienetkin asiat tekevät tilasta viihtyisän.

Oppimisympäristöt muodostuvat seuraavista tekijöistä:

- ympäristöstä
- oppijoista
- opettajista
- oppimistavoista
- toimintamuodoista
- oppimislähteistä
- teknologiavälineistä
- muista oppilaiden kanssa vuorovaikutuksessa olevista toimijoista

Uudentyyppiset oppimisympäristöt antavat paremmat mahdollisuudet oppimisen ja todellisuuden kohtaamiseen oppijan kannalta. Uudessa ympäristössä kohtaavat oppilaskeskeinen toimintamuoto, informaatioteknologia ja reaaliaikainen tieto. Pyrkimyksenä on tarjota mahdollisimman todellisia oppimiskokemuksia, jotka sopivat parhaiten ryhmän ja opettajan toimintatapoihin. Pyrkimyksenä on luoda sellainen ympäristö, joka mahdollistaa tavoitteiden mukaisen oppimisen. Sen rakentamiseen käytetään tarkoituksenmukaisia välineitä ja materiaaleja, sen mukaisesti kuin raamien sisällä on taloudellisesti ja tehokkaasti järkevää. Tämä on sekä kunnan että oppijan etu. Kunta koulutuksenjärjestäjänä huolehtii koulurakennusten kunnosta.

Toimintakulttuureissa on eroja koulujen kesken. Koulu laatii omat järjestyssäännöt, jotka kuvaavat toimintakulttuuria ja ei toivottavaa käyttäytymistä. Järjestyssäännöt on syytä tuottaa yhteistoiminnassa vanhempien kanssa, jotta niille on mahdollisimman laaja tuki.

Valkealan perusopetuksen 7-9-luokkien fyysinen oppimisympäristö

Valkealan perusopetuksen luokat 7-9 toimivat Valkealan kirkonkylässä olevassa koulussa (Valkealan yläaste). Koulu toimii koulukeskuksessa, jossa sijaitsee lukio ja Kirkonkylän koulu (1-6-luokat). Samassa kiinteistössä koulumme kanssa toimii pääkirjasto ja kansalaisopisto sekä ruokahuollon keskuskeittiö. Oppilaat liikkuvat kouluviikon aikana koulukiinteistön ohella Valkeala-talolla liikuntatunneilla. Osalla opetusryhmistä opetustapahtuu kansalaisopistolla ja lukiolla. Taito- ja taideaineiden opetus tapahtuu omassa koulukiinteistössä, jossa myös käy lukion oppilaita musiikin ja kuvataiteen tunneilla. Terveystieteiden oppilaat käyvät Kirkonkylän koululla.

Luokkatilat ovat kooltaan hyvin erikokoisia. Koulun luokista useat ovat kooltaan varsin pieniä, joten suurin koko luokkamutoisessa opetuksessa on 24 oppilasta perusopetusryhmissä. Mikäli työturvallisuusvaatimukset edellyttävät, ryhmäkoko on tätä alhaisempi.

Valkealan perusopetuksen 7-9-luokkien henkinen toimintaympäristö

Valkealan perusopetuksen luokilla 7-9 opitaan perustiedot ja -taidot selviytyä moninaistuvassa ja kansainvälistyvässä yhteiskunnassa. Koulumme haluaa olla toimiva, turvallinen ja nykyaikainen työpaikka oppilaille, opettajille ja muulle henkilökunnalle. Tavoitteenamme on kouluttaa ja kasvattaa oppilaistamme aktiivisia, myönteisiä ja yritteliäitä nuoria, jotka selviytyvät elämässä. Meille on tärkeää hyvä yhteistyö kotien ja sidosryhmien kanssa.

Valkealan perusopetuksen 7-9-luokkien toimintakulttuuriin kuuluu:

Koulumme toimintakulttuuri tukee johdonmukaisesti kunnan kasvatus- ja opetustyön tavoitteita.

Meille tässä työssä tärkeitä käytänteitä:

- *hyvät tavat*
- *toisten ihmisten ja ympäristön huomioiminen*
- *kiusaamisen vastainen toiminta*
- *kodin ja koulun välinen yhteistyö*

Nämä käytänteet ilmenevät:

- *kaikkien ihmisten toiminnassa meidän koulussa*
- *koulun järjestyssäännöissä*
- *turvallisuusohjeissa*
- *kriisisuunnitelmassa*
- *vanhempainyhdistyksen toiminnassa*
- *oppilaskunnan toiminnassa*
- *tukioppilastoiminnassa*

TYÖTAVAT

Opetuksessa tulee käyttää oppiaineelle ominaisia menetelmiä ja monipuolisia työtapoja ryhmän koko ja taso huomioiden. Niiden tehtävänä on kehittää oppimisen, ajattelun ja ongelmaratkaisun taitoja. Opettaja valitsee opetusvälineet ja kulloinkin parhaaksi näkemänsä toimintamuodon, joka osaltaan virittää ja motivoi oppijaa hyvään oppimiseen. Monipuolisten työtapojen kautta tapahtuu kokonaisvaltaista kehittymistä.

Opitaan erilaisia tapoja käsitellä asioita, jotka parantavat:

- *motivoitumista*
- *sosiaalisia taitoja*
- *itsenäistä työskentelyä*
- *omaa oppimistyyliä*
- *arviointikykyä*
- *tietorakenteen muodostumista*

Koulut tarkentavat käyttämiään opetusmenetelmiä ja toimintatapoja omissa työ- ja opetussuunnitelmissaan. Työsuunnitelmat hyväksytään vuosittain lukuvuoden alussa.

Oppiminen Valkealan perusopetuksen 7-9- luokilla

Meidän koulu, kaveripiiri ja perhe muodostavat kokonaisuuden, jonka varaan oppilaan hyvinvointi rakentuu. Oppilas huomioidaan koulumme toiminnassa ja oppimisessa yksilönä.

Koulumme oppilaat kehittyvät luokkien 7-9 aikana yksilöllisesti aktiiviseen tiedonhankintaan ja –hallintaan eri oppiaineille soveltuvilla tavoilla. Uuden tiedon oivaltamisella ja esittämällä on tärkeä rooli oppimisessa. Ilmais- ja vuorovaikutustaidot ovat tärkeitä toisten ihmisten kanssa toimittaessa. Opettaja toimii oppimisprosessin ohjaajana. Perusasioissa opettaja voi olla myös tiedonjakaja.

Tietotekniikkaa hyödynnetään eri oppiaineissa aineeseen ja aiheeseen soveltuvalla tavalla.

IV OPISKELUN YLEINEN TUKI

KODIN JA KOULUN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Yhteinen kasvatustavastuu

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen ja nuoren kasvatuksesta. Koulu vastaa kuitenkin oppilaan kasvatuksesta ja oppimisesta kouluyhteisön jäsenenä. Koulun ja kodin välinen yhteydenpito on olennainen osa oppilaan koulunkäyntiä. Koulun tulee tukea oppilaan huoltajia käytettävissä olevin keinoin niin , että huoltajat voivat osaltaan vastata lapsensa tavoitteellisesta kasvatuksesta ja oppimisesta kotona. Yhteinen kasvatustavastuu toteutuu silloin, kun koulu ja koti toimivat yhteistyössä. Tavoitteena on edistää oppilaan oppimisen edellytyksiä sekä yleistä turvallisuutta ja hyvinvointia koulussa ja kotona.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö tuleekin järjestää siten, että moniammatillinen yhteistyöverkosto voi tarvittaessa auttaa perhettä oppilaan koulunkäyntiä ja hyvinvointia koskevilla seikoilla. Yhteistyön muodoista ja periaatteista päätetään lukuvuosittain koulun työsuunnitelmassa, jossa määritetään myös koulun kasvatuksen painopisteet konkreettisesti.

Valkealan perusopetuksen 7-9 -luokilla:

Kodin ja koulun välinen luottamuksellinen yhteistyö eri muodoissa on tärkeä osa toimintaamme.

Moniammatillinen yhteistyö toimii koulussamme osana oppilashuoltoa. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu keskimäärin kerran viikossa. Ryhmään kuuluvat rehtori, oppilaanohjaajat, erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori, kunnan sosiaalityöntekijä sekä tarvittaessa luokanvalvoja, aineenopettaja koulupsykologi tai nuori-so-ohjaaja.

Huoltaja tai koulun henkilökuntaan kuuluva voi hakea tukea nuorelle jonkin oppilashuoltotyöryhmään kuuluvan henkilön kautta. Yhteydenotto on kätevinä puhelimella tai sähköpostilla.

Tiedonkulku

Huoltajalle tulee luoda mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja sen arviointiin yhdessä oppilaan ja opettajan kanssa. Tämä edellyttää molemminpuolista aktiivista aloitetta ja vuorovaikutusta. Opettajalla on kantava rooli kodin ja koulun välisen yhteistyön aloitteentekijänä ja roolien selkiyttäjänä. Lähtökohtana on koulun ja kodin vastuu oppilaasta.

Huoltajalla on oikeus tutustua koulun kulttuuriin, sekä olla omalta osaltaan mukana vaikuttamassa koulun kasvatustavoitteita koskevissa linjauksissa.

Huoltajan on saatava riittävästi tietoa koulun opetussuunnitelmasta ja opetuksen järjestämisestä sekä siitä millä tavoin huoltaja voi tuoda mielipiteensä julki koulun toimintaa koskevissa kysymyksissä. Toisaalta huoltajalla on vastuu siitä, että hän aktiivisesti hakee koulusta tarvitsemaansa tietoa. Koulu ratkaisee millä tavoin mm.: sähköposti, puhelin, tapaamiset tms. riittävä yhteydenpito lasten huoltajiin järjestetään.

Valkealan perusopetuksen 7-9 -luokilla:

Vanhempainillat (vähintään) luokittain:

6. lk	huhtikuu	kerrotaan opiskelusta luokilla 7-9
7. lk	syys-lokakuu	kerrotaan tarkemmin opiskelusta 7-9-luokilla
7. lk	helmi-maaliskuu	valinnaisaineiden valinnat
8. lk	lukuvuoden aikana	yleensä kasvatusaiheinen luento vanhemmille
9. lk	marras-joulukuu	jatko-opintoihin hakeutuminen
9. lk	tammi-helmikuu	tutustuminen amm. koulutukseen ja lukioihin

Yleisistä asioista laaditaan tiedotteita, jotka oppilaat vievät kotiin. Samoin yleisistä asioista tiedotetaan paikallisen sanomalehden kautta.

Asioista, jotka eivät ole kiireellisiä tai ovat virallisia, koulusta tiedotetaan kirjeitse postin kautta.

Kiireellisissä asioissa koulusta kotiin tai kodista kouluun, yhteydenpito tapahtuu puhelimitse.

Oppilasta koskevien asioiden hoitoon jokaisella oppilaalla on opintovihko, joka toimii yhteydenpidon välineenä koulusta kotiin ja kodista kouluun. Opintovihkon kautta huoltajat selvittävät oppilaiden poissaolot luokanvalvojalle.

Luokanvalvojat sopivat yhteydenpidon muodosta huoltajiin itselleen sopivalla tavalla.

Yhteistyön syventäminen

Ensimmäisien vuosiluokkien aikana jatketaan jo esiopetuksen aikana syntynyttä koulun ja kodin yhteistyötä ja syvennetään sitä. Koulun haasteena on luoda myös pohja huoltajien keskinäiselle, toimivalle ja aktiiviselle vuorovaikutukselle. Tätä tarkoitusta varten koulun tulee pohtia erilaisia käytännön metodeja, joilla koteja ja huoltajia verkostoidaan keskenään.

Tämän tyyppisiä verkostoitumiskeinoja voisivat olla mm.:

- erityisesti verkostoitumista varten suunnitellut vanhempainillat
- erityiset teemapäivät
- retket, leirikoulut yms.

Erilaisia yhteistyömuotoja tulee kehittää koulun ja kodin välillä koko perusopetuksen ajan ja erityisesti siirryttäessä kouluasteelta toiselle tai muissa siirtymävaiheissa. Perusopetuksen päätösvaiheessa huoltajaa tulee informoida oppilaan jatkokoulutukseen liittyvissä kysymyksissä ja tarvittaessa mahdollistaa keskustelu niin oppilaanohjauksen kuin muidenkin psykososiaalisen oppilashuollon asiantuntijoiden kanssa.

Valkealan perusopetuksen 7-9 -luokilla:

Koulu järjestää lähes lukuvuosittain:

- *teemavanhempainiltoja yhteistyössä vanhempainyhdistyksen kanssa kasvatukseen ja vanhemmuuteen liittyvistä aiheista*
- *kohderyhmälle keskittyviä vanhempainiltoja ajankohtaisista ilmiöistä*
- *teemapäiviä, jolloin vanhemmat voivat osallistua koulun toimintaan*

OPPIMISSUUNNITELMAT

Oppimissuunnitelma voidaan laatia kaikille oppilaille.

Oppimissuunnitelma laaditaan harkinnanvaraisesti erityistä tukea tarvitsevalle oppilaalle.

Oppimissuunnitelman laatimisesta voivat päättää opettaja, huoltaja ja/tai muu moniammatillinen tukiverkosto (erityisopettaja, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori, psykologi yms.) seuraavin kriteerein:

- oppilaalla on pitkäaikainen/krooninen sairaus tai vamma
- kyseessä on maahanmuuttajaoppilas
- oppilas elää haastavassa sosiaalisessa ympäristössä
- kyseessä on rajatapaus, jolloin oppimissuunnitelma voi toimia HOJKS:in esivaiheena
- oppilas on erityisen lahjakas osittain tai yleisesti

Oppimissuunnitelma on suunnitelma oppilaan opinto-ohjelman toteuttamiseksi. Sen tarkoituksena on, että oppilas oppii

- ottamaan yhä enemmän vastuuta opiskelustaan
- sitoutuu siihen ja
- saa oppimiseensa enemmän tavoitteellisuutta.

Oppimissuunnitelman avulla annetaan myös huoltajalle tietoa, jotta hän voisi entistä paremmin tukea oppilasta tämän opiskelussa. Oppimissuunnitelma sisältää oppilaan opinto-ohjelman, jossa kuvataan miten tavoitteet on tarkoitus saavuttaa (mm. tukitoimet, -välineet tai -palvelut). Lisäksi siinä määritellään mahdolliset valinnaiset opinnot ja opiskelun erityiset painoalueet. Siinä voidaan myös asettaa tavoitteet oppilaan suoritustasolle eri oppiaineissa.

HOJKS

Erityisopetukseen siirretyille oppilaille laaditaan aina henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS), joka korvaa oppimissuunnitelman.

HOJKS kattaa kaikki päätökset, opetustavoitteet, opetusmenetelmät, opetuksen järjestämisen toimenpiteet ja niistä vastaavat henkilöt, opetusvälineet, oppimateriaalin, seurannan ja arvioinnin. HOJKS tehdään siten, että oppilaan huoltajalla on mahdollisuus osallistua sen laadintaan. HOJKS kaavakkeessa on henkilötietolain 3§:n, 8§:n ja 21§:n mukainen tiedonsiirtolupa. Valkealan kunnan kouluilla kaikilla on käytössään samanlainen HOJKS-kaavakkeet ja jokaisella koululla toimii oma HOJKS-vastaavansa, joka huolehtii koulukohtaisesti HOJKS-papereiden lainmukaisesta arkistoinnista ja säilytyksestä, sekä asianmukaisesta lakisäätteisestä dokumentoinnista ja säännöllisistä HOJKS-päivennyksistä.

Liite 1.

OHJAUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Ohjaustoiminnan tulee jatkua yhtenäisesti koko perusopetuksen ajan, painottaen erityisesti opiskelun nivelvaiheita.

Jokaisen opettajan tehtävänä on :

- ohjata oppilasta oppiaineiden opiskelussa sekä
- auttaa häntä kehittämään opiskelutaitoja ja -valmiuksia sekä
- ennaltaehkäistä opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä.

Kaiken kaikkiaan opettajan tehtävänä on oppilaan persoonallisen kasvun ja kehityksen tukeminen. Koulun tulee informoida oppilasta ja huoltajaa perusopetuksen työtavoista, ainevalintamahdollisuuksista ja niiden merkityksestä oppilaan ammatilliselle tulevaisuudelle sekä järjestää mahdollisuus osallistua neuvotteluihin asian tiimoilta

Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee selvittää ohjauksen järjestämiseen, opiskeluun, oppilashuoltoon ja tukipalveluihin liittyvät koulukohtaiset asiat. Oppilas vastaa omalta osaltaan opiskelustaan, sekä siitä, että hän hakee tarvittaessa riittävää tukea ja ohjausta opinnoilleen koulussa. Oppilas on siis aktiivinen omien opintojensa suunnittelija.

Entistä tehostetummin ohjauksen tulee ennaltaehkäisevän toiminnan lisäksi tukea niitä oppilaita, joilla on opiskeluun liittyviä vaikeuksia tai jotka ovat vaarassa jäädä koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle perusopetuksen jälkeen.

Tiedottamisvastuu oppilaan ohjauksesta ja opintojen etenemisestä kuuluu sekä kodille että koululle. Koulu määrittää tiedottamistavan työsuunnitelmassaan.

Eri oppiaineiden tulee sisältää kokonaisuuksia, jotka liittyvät opiskeltavan aineen antamat tiedot ja taidot työelämän vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin. Tämän lisäksi elinkeinoelämän kanssa toteutettavista yhteistyöhankkeista tulee mainita opetussuunnitelmassa (mm. TET, yrittäjäyyskasvatus).

TUKIOPETUS

Tukiopetus on erityinen tukitoimenpide, jolle ovat ominaisia yksilölliset tehtävät, yksilöllinen ajankäyttö ja ohjaus. Tukiopetus voidaan aloittaa heti kun oppimisvaikeuksia ennakoidaan tulevan mutta kuitenkin, viimeistään heti kun oppimisvaikeudet on havaittu. Ennen kuin oppilaan menestyminen oppiaineessa arvioidaan heikoksi, hänellä tulee olla riittävä mahdollisuus osallistua tukiopetukseen.

Aloitteen tukiopetuksen antamisesta voi tehdä;

- opettaja
- oppilas
- huoltaja

Tukiopetuksesta tulee informoida huoltajaa.

Tukiopetusta voidaan antaa oppilaan työjärjestyksen mukaisten oppituntien aikana tai niiden ulkopuolella. Tukiopetusta tulee järjestää niin usein ja niin laajasti kuin oppilaan koulumenestyksen kannalta on tarkoituksenmukaista. Niinpä koululle varattuun opetustuntimäärään eli tuntikehykseen tulee varata tilaa tukiopetuksen antamiseen. Tukiopetusta voi antaa oppilaalle kuka tahansa opettajista. Opettajien tuleekin olla tukiopetuksen järjestämisen suhteen yhteistyössä niin, että resurssit tulevat mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön.

OPPILASHUOLTO

Oppilashuoltoon kuuluu oppilaiden fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtiminen ts.:

- Koulukuljetukset, *liite 2*
- Kouluruokailut, *liite 3*
- Kouluterveydenhuolto: kouluterveydenhoitajan ja -lääkärin palvelut, kouluterveydenhuollon neljä osa-aluetta ovat:
  - koko kouluyhteisön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen osallistuminen
  - koulun työolojen ja koulutyön terveellisyys ja turvallisuuden valvonta ja edistäminen
  - oppilaan terveyden ja hyvinvoinnin seuraaminen, arviointi ja edistäminen
  - osallistuminen oppimisen, käyttäytymisen ja tunne-elämän ongelmien tunnistamiseen ja selvittämiseen yhteistyössä muun oppilashuoltohenkilöstön ja opetushenkilöstön kanssa.

- Sosiaalipalvelut
  - sosiaalityöntekijä toimii lastensuojelutyön asiantuntijana oppilashuoltoryhmissä tarvittaessa sekä ala-asteilla että yläasteella
  - lastensuojelulain 13 § mukaisesti sosiaalitoimen on tarvittaessa tuettava lasta ja nuorta koulunkäynnissä mm. antamalla ohjausta ja neuvontaa, tukemalla perhettä, järjestettävä tarvittaessa tukihenkilö tai tukiperhe sekä riittävät terapiapalvelut
  - tarvittaessa sosiaalitoimi ohjaa lasta tai nuorta erityisiä toimenpiteitä tarvitsevaan jatkohoitoon
  - viimekädessä sosiaalitoimi selvittää lastensuojelulain 16 § mukaisten toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuuden lapsen ja nuorten asiassa
- Ammatinvalinnan- ja oppilaan ohjaus
- Psykososiaalinen oppilashuolto: koulukuraattorin ja koulupsykologin palvelut

Koulupsykologi auttaa ja tukee oppilasta oppimiseen ja oppimisvalmiuksiin liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi tukee oppilasta kokonaisvaltaisesti itsetuntoon, psyykkisiin vaikeuksiin, sosiaaliseen selviytymiseen ja motivaatioon liittyvissä seikoissa. (Yhtenä työkaluna työssään koulupsykologi käyttää arvioille suuntaa antavia psykologisia testejä. Muita työmetodeja ovat mm. terapeutin keskustelu yms. muut terapiamuodot, haastattelut, tarkkailu jne.) Lisäksi Koulupsykologi tukee opettajia työssään ja neuvoo psykologisissa asioissa tarvittaessa vanhempia.

Koulukuraattori selvittää oppilaiden erilaisia sosiaalisia ongelmatilanteita käymällä yksilöllisiä ja yhteisöllisiä tukikeskusteluja. Koulukuraattori selvittää oppilaan tarviksemia yksilöllisten opetusjärjestelyjen mahdollisuuksia ja luo tarvittaessa oppilaan tueksi sosiaalista tukiverkostoa. Tarvittaessa koulukuraattori ohjaa oppilaan erityisiä toimenpiteitä tarvitsevaan jatkohoitoon.

Kuraattori osallistuu koulun opetussuunnitelmatyöhön sekä erityisoppilaiden henkilökohtaisten opetusjärjestelyjen suunnitteluun ja seurantaan.

Oppilashuollolla edistetään:

- oppilaan tasapainoista kehitystä ja kasvua
- varmistetaan kaikille mahdollisimman tasavertainen oppimisen mahdollisuus sekä
- edistetään välittämisen ja myönteisen vuorovaikutuksen kulttuuria kouluyhteisössä

Oppilashuollon avulla pyritään ehkäisemään ja tunnistamaan:

- oppimisen esteitä
- oppimisvaikeuksia sekä
- muita ongelmia ja
- puuttumaan riittävän ajoissa niihin.

Oppilashuoltotyöryhmä

Kouluyhteisön hyvinvoinnin, turvallisuuden, sosiaalisen vastuullisuuden ja keskinäisen vuorovaikutuksen edistämiseksi toimii koululla oppilashuoltotyöryhmä, jonka toiminta määräytyy koulukohtaisesti. Oppilashuoltotyöryhmä tulee kokoontua vähintään kerran lukukaudessa.

Oppilashuolto kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville, ja sitä toteutetaan yhteistyössä kotien kanssa. Oppilashuoltotyö voi toteutua moniammatillisena yhteistyönä mm. terveydenhuollon, sosiaalitoimen ja koulutoimen välillä. Tällöin noudatetaan eri ammattiryhmiä koskevia tiedonsaanti ja salassapito säädöksiä.

Tiedot tuki -ja ohjauspalveluista

Koulukohtaisissa opetussuunnitelmissa tulee ilmetä oppilaalle tarjottavat tuki -ja ohjauspalvelut sekä niiden tarjoajat eri tilanteita varten. Lisäksi koulukohtaisissa opetussuunnitelmista tulee käydä ilmi selvät auttamispolut erilaisten ongelma-, onnettomuus-, ja kriisitilanteiden varalle. Tällaisia ovat mm. oppilaiden poissaolot, kiusaaminen, väkivalta, mielenterveyskysymykset, tupakointi, päihteet, erilaiset onnettomuudet ja kuolemantapaukset. Myös opettajien ja muiden koulun työntekijöiden turvallisuus tulee erilaisten kriisitilanteiden varalle huomioida koulukohtaisesti laadituissa turvallisuussuunnitelmissa.

LIITTEET

1. HOJKS
2. Koulukuljetusstrategia
3. Kouluruokailu

V ERITYISTÄ TUKEA TARVITSEVIEN OPPILAIDEN OPETUS VALKEALAN KUNNAN PERUSOPETUKSESSA

Erityisopetuksen tavoitteena on auttaa ja tukea oppilasta siten, että hänellä on tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa oppivelvollisuus edellytystensä mukaisesti yhdessä ikätoveriensä kanssa ja antaa hänelle valmiudet jatko-opintoihin. Lähtökohtana ovat oppilaan vahvuudet sekä hänen yksilölliset oppimis- ja kehitystarpeensa.

Oppilasta autetaan oppimisvaikeuksissa eri tukimuodoin, jotka määräytyvät vaikeuksien laadun ja laajuuden mukaan. Erityistä tukea tarvitseville pyritään antamaan tukiopetusta ja hänen vaikeutensa huomioidaan luokkatilanteessa opetusta eriyttämällä. Jos nämä tukitoimet eivät riitä, oppilaalle voidaan antaa erityisopetusta joko osaaikaisesti tai luokkamutoisesti.

Tukiopetus

Tukiopetusta antaa ensisijaisesti luokanopettaja tai aineenopettaja joko koulutuntien aikana tai niiden ulkopuolella. Mikäli oppilaalla havaitaan oppimisvaikeuksia tai hänellä on paljon poissaoloja sairauden, terapian tai vamman vuoksi, opettaja ehdottaa tai oppilas tai huoltaja pyytää tukiopetusta. Oppilas ja huoltaja ovat velvollisia huolehtimaan oppilaan opiskelusta kouluajalla tapahtuvien lomamatkojen vuoksi.

Osa-aikainen erityisopetus

Osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaille, joilla on yleisiä kielellisiä vaikeuksia tai vaikeuksia lukemisen ja/tai kirjoittamisen oppimisessa, matematiikan, vieraiden kielten oppimisessa tai muiden aineiden oppimisessa sekä oppilaille, joilla on vaikea sopeutua isoon opetusryhmään. Näille oppilaille voidaan tarvittaessa laatia oppimissuunnitelma. Osa-aikaisessa erityisopetuksessa noudatetaan pääsääntöisesti yleisopetuksen opetussuunnitelmaa. Lisäksi osa-aikaista erityisopetusta annetaan oppilaille, jotka opiskelevat joistakin aineista yksilöllistetyn opetussuunnitelman mukaisesti. Osa-aikaisen erityisopetuksen tavoitteena on tukea yleisopetusta. Opetus tapahtuu koulutuntien aikana joko muutaman oppilaan ryhmissä, yksilöllisesti tai samanlaisopetuksena ja siinä noudatetaan yleisopetuksen opetussuunnitelmaa, ellei oppilaalla ole yksilöllistettyä opetussuunnitelmaa. Erityisopettaja on aktiivisesti mukana ainekohtaisten, yksilöllistettyjen opetussuunnitelmien eli HOJKSien toteuttamisessa.

Joustava opiskelu pienryhmissä

Mikäli oppilaan opiskelu yleisopetuksen ryhmissä ei ole mahdollista tai se ei ole oppilaan kasvun ja kehityksen kannalta ole mielekästä, opetus voidaan järjestää osittain tai kokonaan erityisopetuksen pienryhmässä. Oppilas voi olla pienryhmän oppilaana pysyvästi, jaksoneuvas tai osittain.

Pienryhmässä oppilaan koulunkäyntiä voidaan tukea oppimisvaikeuksissa, alisuoriutumisessa, käyttäytymisen haasteissa tai sosiaalisissa suhteissa. Pienryhmäopetuksessa pyritään hyödyntämään myös koulun muita opetusryhmiä niin, että oppilaalla on vertaisryhmä omaikäisten oppilaiden joukosta.

Pienryhmässä noudatetaan Valkealan kunnan opetussuunnitelmaa tai tarvittaessa oppimäärä yksilöllistetään oppilaan edellytysten mukaan. Kodin ja koulun yhteistyö ja eri tukitoimia tarjoavien henkilöiden verkostoituminen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi on tärkeä työväline pienryhmässä

Vuosiluokilla 7-9 on mahdollista opiskella joustavasti pienryhmässä oppilaan yksilölliset tarpeet huomioiden. Tällöin oppilas on edelleen oman yleisopetuksen ryhmänsä jäsen, mutta saa tarvitsemaansa tukea pienryhmän erityisopettajalta. Tuen tarve voi ilmetä oppimisvaikeuksina tai ongelmina käyttäytymisessä tai sosiaalisissa suhteissa. Pienryhmän käytöstä oppilaan tukena sovitaan huoltajan, oppilaan, luokanvalvojan ja oppilashuoltotyöryhmän kanssa. Oppilas voi saada myös tilapäisesti opetusta erityisluokalla ns. tukijaksolla. Tällöin on kyse lyhytaikaisesta, suunnitelmallisesta, tavoitteellisesta erityisopetusjaksosta, jonka jälkeen oppilas palaa omaan luokkaansa. Tällainen tukijakso voidaan toteuttaa huoltajan suostumuksella ilman erityisopetussiirtopäätöstä. Rehtori tekee päätöksen oppilaan ottamisesta tukijaksolle. Kun oppilas on osittain pienryhmässä, erityisopettaja, luokanvalvoja ja aineenopettaja tekevät tiivistä yhteistyötä. Oppilaalle voidaan tarvittaessa laatia oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmaan kirjataan oppimista vaikeuttavat asiat, tavoitteet, keinot ja tavoitteiden toteutuminen. Suunnitelma laaditaan yhteistyönä, johon osallistuvat oppilas, vanhemmat, opettaja(t), erityisopettaja ja tarvittaessa muu oppilashuollon tiimi.

Luokkamuotoinen erityisopetus

Jos opetuksen eriyttäminen, tukiopetus ja osa-aikainen erityisopetus eivät ole riittäviä toimenpiteitä oppilaan oppimis- ja koulunkäyntivaikeuksien poistamiseksi tai lieventämiseksi, voidaan opetus toteuttaa luokkamuotoisessa erityisopetuksessa. Tällöin huomioidaan erityisesti oppilaanopetukselliset tarpeet, oppimisedellytykset ja huoltajien toiveet. Luokkamuotoisessa erityisopetuksessa noudatetaan joko Valkealan kunnan yleistä oppimäärää tai oppimäärää yksilöllistetään oppilaan edellytysten mukaisesti. Oppimäärän yksilöllistäminen on ensisijainen vaihtoehto ennen oppilaan vapauttamista oppimäärän suorittamisesta. Erityisopetukseen siirretyn oppilaan ainekohtainen opetus voidaan järjestää koulun tuntijaosta poiketen, jos se on perusteltua oppilaan yksilöllisten tavoitteiden saavuttamiseksi

Luokkamuotoinen erityisopetus tapahtuu Valkealassa Kirkonkylän koulun pienluokissa vuosiluokilla 1-6 ja Valkealan yläasteella vuosiluokilla 7-9. Luokat tarjoavat erityisluokkamuotoista opetusta yksilöllistetyn opetussuunnitelman ja peruskoulun yleisen opetussuunnitelman mukaisesti, riippuen oppilaan edellytyksistä.

Opetus järjestetään joko kokonaan erityisluokassa tai osittain yleisopetuksen ryhmiin integroiden. Jokaiselle oppilaalle laaditaan HOJKS, jossa määritellään hänen edellytystensä mukainen tavoitetaso. Yksilöllistetyn opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan itsetuntoa, antaa onnistumisen kokemuksia ja lisätä oppimismotivaatiota. Opetus etenee vaiheittain oppilaan taitotason mukaan. Se sisältää paljon toistoa ja kertautamista. Opetuksessa käytetään monikanavaisuutta ja toiminnallisuutta. Oppilaan siirtymistä erityisopetukseen edeltävät psykologiset, lääketieteelliset tai sosiaaliset selvitykset. Siirrosta neuvotellaan aina oppilaan huoltajien kanssa.

Perusopetuksen 7-9 luokilla voidaan reaaliaineita opettaa ns. vuorokurssiperiaatteella, jolloin yhteistoiminnallisten taitojen kehittyminen yksilöllisten valmiuksien lisäksi mahdollistuu.

Jokaiselle erityisopetukseen siirretylle tai otetulle oppilaalle laaditaan HOJKS eli henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma, jonka tarkoituksena on oppilaan yksilöllisten erityispiirteiden huomioiminen. HOJKS:n tulee sisältää seuraavat tiedot:

- kuvaus oppilaan oppimisvaikeuksista ja nykyisestä suoritustasosta ja tämän vaatimista opetus- ja oppimisympäristön kehittämisvaatimuksista
- opetuksen lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteet ja sisällöt
- oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvien oppiaineiden vuosiviikkotuntimäärät niissä oppiaineissa, joissa oppilaan opiskelu poikkeaa muun opetuksen mukaisista oppimäärästä
- niiden oppiaineiden keskeiset tavoitteet ja sisällöt, joissa oppilaalla on yksilöllinen oppimäärä
- oppimateriaalit, apuvälineet, kommunikointitavat, avustajapalvelut ja muut opetukseen ja oppilashuoltoon liittyvät palvelut
- kuvaus oppilaan opetuksen järjestämisestä muun opetuksen yhteydessä sekä erityisopetuksen ryhmässä
- henkilöt, jotka osallistuvat oppilaan opetus- ja tukipalveluiden järjestämiseen
- seuranta ja arvioinnin perusteet

HOJKS:n laadintaan nimetään vastuhenkilö, joka on joko erityisopettaja, erityisluokanopettaja, luokanopettaja tai aineenopettaja. HOJKS:n laadinnassa ovat mukana em. koulun edustaja, huoltaja, oppilas itse, tarvittaessa koulunkäyntiavustaja sekä lapsen kanssa työskentelevät muut asiantuntijat.

Valkealan kunta tekee yhteistyötä luokkamuotoisen erityisopetuksen järjestämisessä K7-kuntien kanssa yli kuntarajojen (erityisopetussopimus liitteenä).

Oppilasarviointi perustuu yleiseen oppimäärään ja/tai HOJKS:ssa asetettuihin yksilöllisiin tavoitteisiin. Oppilas tulee siirtää takaisin yleisopetukseen, jos hänellä ei ole enää tarvetta erityisopetukseen.

VI KIELI- JA KULTTUURIRYHMIEN OPETUS

Maahanmuuttajat

Maahanmuuttajaoppilaalla tarkoitetaan sellaista oppilasta, jonka äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Maahanmuuttajaoppilaan opetuksen tulee tukea oppilaan kasvamista sekä suomalaisen kieli- ja kulttuuriyhteisön että oppilaan oman kieli- ja kulttuuriyhteisön tasapainoiseksi jäseneksi. Oppilaat integroidaan yleisopetuksen opetusryhmiin.

Koulun harkinnan mukaan maahanmuuttajaoppilaalle voidaan laatia henkilökohtainen oppimissuunnitelma esimerkiksi kahden ensimmäisen maassaolovuoden ajaksi. Maahanmuuttajaoppilaalle, jonka suomen kielen taito ei ole äidinkielen tasoinen kaikilla kielitaidon osa-alueilla, opetetaan suomea toisena kielenä. Oppilaalle annetaan tukea myös muilla oppimisen osa-alueilla tasavertaisten oppimisvalmiuksien saavuttamiseksi. Koulun työsuunnitelmaan kirjataan maahanmuuttajaoppilaan opetusta tukeva opettaja ja oppimissuunnitelman laatija. Opetusjärjestelyiden tulee olla joustavia ja oppilaan tilanteeseen sopivia.

Maahanmuuttajaperheitä koskevaan kodin ja koulun yhteistyöhön kiinnitetään erityistä huomiota. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus perehtyä suomalaiseen koulujärjestelmään, koulun toiminta-ajatukseen, opetussuunnitelmaan, arviointiin, opetusmenetelmiin sekä oppilaan oppimissuunnitelmaan. Tiiviillä kodin ja koulun välisellä yhteydenpidolla pyritään ennaltaehkäisemään mahdollisten ongelmien syntymistä ja mahdollistetaan varhainen puuttuminen niihin.

Kunta voi tarvittaessa järjestää perusopetuslain tarkoittamaa *perusopetukseen valmistavaa opetusta* oppivelvollisuusikäisille maahanmuuttajalapsille, jos opetusryhmä katsoo opetuksen antamisen kannalta mielekkään kokoiseksi.

VII TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

7.1. EHEYTTÄMINEN JA AIHEKOKONAISUUDET

Kasvatus- ja opetustyön keskeisiä painopisteitä ovat perusteissa määritetyt aihekokonaisuudet. Niiden tavoitteet ja sisällöt sisältyvät useisiin oppiaineisiin ja tarkoituksena on eheyttää opetusta laajempiin kokonaisuuksiin. Aihekokonaisuudet toteutetaan eri oppiaineissa niille sopivalla tavalla huomioiden oppilaan ikä ja kehitystaso. Eheytyksessä alkuopetuksessa aihekokonaisuudet toteutetaan viikkoteemojen kautta. Valkealassa aihekokonaisuudet toteutuvat seuraavan taulukon pohjalta, jota koulut tarkentavat omassa osiossaan.

Aihekokonaisuus	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ihmisenä kasvaminen RUA, RUB, EN, SA, BG, UE, HI, KS 1-2 lk: kaikki aineet							UE, KO, LI, TT, TN, TS, SA, MA, KU, EN, OPO, MU		UE, BI, GE, EN, LI
2. Kulttuuri-identiteetti ja kansainvälisyys AI, RUA, RUB, EN, SA, BG, UE, HI, KS 1-2 lk: AI, YM, KU, LI, MU, EU							AI, BI, GE, US, HI, KU, KO, MU	AI, RUA, RUB, UE, EN, HI, SA, LI	AI, RUB, EN, BI, GE
3. Viestintä- ja mediataito AI, RUA, RUB, EN, SA, HI 1-2 lk: AI, YM, KU, LI, MU							AI, RUA, RUB, EN, KU, MU	AI, RUA, RUB, EN	AI, EN, TT, SA
4. Osallistuva kansalaisuus ja yrittäjäyys RUA, RUB, EN, MA, HI 1-2 lk: kaikki aineet							TS, TN	MA	OPO, YO
5. Vastuu ympäristön hyvinvoinnista ja kestäv. tulevaisuudesta RUA, RUB, EN, SA, BG, FY-KE, UE, HI, KS 1-2 lk: kaikki aineet							KU, TN, TS, KO	KE, BI, GE	RUA, RUB, HI, UE
6. Turvallisuus ja liikenne RUA, RUB, BG, HI, TN, LI 1-2 lk: LI, KS, YM, AI							FY, KE, LI	KE, TT	FY
7. Ihminen ja teknologia RUA, RUB, MA, FY-KE, HI, KS 1-2 lk: AI, YM, KS							TN	MA	MA, FY, OPO

Valkealan perusopetuksen luokilla 7-9

Kaikkien aihekokonaisuuksien opetus toteutuu eri oppiaineiden opetuksen yhteydessä. Lisäksi yksittäisen aihekokonaisuuden sisällöt toteutuvat koulun työsuunnitelmassa mainittujen teemapäivien yhteydessä.

Aih kokonaisuuksien sisällöt oppiaineissa ovat aineiden luokkakohtaisissa opetussuunnitelmissa.

7.2 – 7.19 AINEIDEN OPPIMISTAVOITTEET JA SISÄLLÖT

Ainekohtaiset opetussuunnitelmat kuntakohtaisessa opetussuunnitelmassa.

7.20 VALINNAISAINEEET

Yleistä

Peruskoulussa opiskeltavat aineet jakautuvat kaikille oppilaille yhteisiin ja valinnaisiin aineisiin. Valinnaisuuden perusajatuksena on käsitys, että opiskellessaan itseään kiinnostavia asioita, ihminen oppii kaikkein parhaiten.

Valinnaisaineet tukevat varsinaisen yhteisen oppiaineen opiskelua. Tietotekniikka tukee yleisesti muiden oppiaineiden opiskelua. Valinnaisaineiden valinnoista riippumatta oppilaalla on yleinen jatko-opinto-kelpoisuus toisen asteen oppilaitoksiin peruskoulun päättötodistuksen saamisen jälkeen. Mikään valinnaisaineen valinta ei aseta esteitä haakeutumiselle toisen asteen oppilaitoksiin. Jos oppilaalla on jo selkiytyneet omat jatko-opintosuunnat, silloin on hyötyä sellaisista valinnoista, jotka tukevat omaa koulutussuunnitelmaa. Kielten ja matematiikan opiskelua tukevista valinnaisaineista on erityisesti hyötyä pyrittäessä lukioihin. Kaikkiin toisen asteen ammatillisiin oppilaitoksiin haettaessa painotetaan taito- ja taideaineisiin liittyvien valinnaisaineiden arvosanoja. Jos oma jatkosuunnitelma ei ole vielä selkiytynyt, silloin kannattaa painottaa valinnoissa omaa mielenkiintoa ja henkilökohtaisia taitoja.

Valinnaisaineiden opetus Valkealassa

Valinnaisia aineita opiskellaan Valkealan perusopetuksessa 8. ja 9. luokalla. Seitsemännennen luokan oppimäärä koostuu kaikille yhteisistä aineista. Seitsemännellä luokalla oppilas valitsee kolme kahden vuosiviikkotunnin valinnaisainetta kahdeksatta ja yhdeksättä luokkaa varten sekä yhden yhden vuosiviikkotunnin valinnaisaineen kahdeksatta luokkaa varten. Oppilaalla on valinnaisaineita 8.-9. luokalla yhteensä 13 vuosiviikkotuntia. Valinnaisaineiden määrä RU A2-kieltä opiskelevilla oppilailla on 13 vvh. SA A2 - kieltä opiskelevilla valinnaisaineita on 9 vuosiviikkotuntia.

Tarjottavista valinnaisaineista 8. ja 9. luokille päättävät koulussa rehtori ja opettajakunta ikäluokittain. Oppilaan valinnaisaineiden valinnasta päättävät oppilas ja huoltaja yhdessä.

Aloitettun valinnaisaineen opiskelua ei voi vaihtaa kesken opiskelun toiseen valinnaisaineeseen. Ainoana pätevänä syynä pidetään terveydellisen esteen ilmaantumista.

Valinnaisaineiden arviointi

Kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaineet arvioidaan numeroarviointina kaksi kertaa vuodessa. Yhden vuosiviikkotunnin valinnaisaine arvioidaan ”hyväksytty” / ”hylätty” merkinnällä. Jos valinnaisaine vaihtuu oppilaalla ja valinnaisaineen koko oppimäärä ei tule suoritetuksi, arvioinniksi tulee keskenjääneeseen valinnaisaineeseen ”osallistunut” merkintä.

7.21 OPPILAANOHIJAUS JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

Oppilaanohjauksen tarkoituksena on tukea, auttaa ja ohjata oppilaita siten, että jokainen oppilas selviää mahdollisimman hyvin opiskelussaan peruskoulussa ja kykenee tekemään tarkoituksenmukaisia ja hänelle soveltuvia koulutusta ja uravalintaa koskevia ratkaisuja.

Oppilaanohjauksen avulla oppilas saa erityisesti yhteiskunnan ja työelämän sekä ammatinvalinnan ja jatko-opintojen kannalta tarpeellisia valmiuksia. Oppilaanohjauksella pyritään edistämään myös koulutuksellista sekä sukupuolten välistä tasa-arvoa. Oppilaanohjaus vastaa osaltaan tiedottamisesta sekä koulun ja kodin yhteistyöhön liittyvistä tehtävistä erityisesti oppilaan siirtyessä kouluasteelta toiselle tai tehdessä koulutusta koskevia valintoja. Opinto-ohjaaja toimii tiiviissä yhteistyössä paitsi opettajien ja oppilashuoltoryhmän henkilöstön kanssa myös ympäröivän yhteiskunnan kanssa, erityisesti työ- ja elinkeinoelämän, toisen asteen oppilaitosten, perusopetuksen 1-6 luokkien sekä työvoimaviranomaisten kanssa.

Tavoitteet

Oppilaanohjauksen tavoitteena on ohjata oppilasta vähitellen peruskoulun aikana itenäisyyteen ja vastuullisuuteen sekä kehittämään itsetuntemustaan. Ohjaustyössä käytetään työskentelymenetelmiä, jotka ohjaavat oppilasta kehittämään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojaan. Oppilaat oppivat toisten huomioon ottamista sekä ymmärtämään oikeutensa ja velvollisuutensa erilaisissa ryhmätilanteissa.

Ohjauksella kannustetaan oppilasta kehittämään oppimisvalmiuksiaan. Tavoitteena on, että oppilas tutustuu erilaisiin oppimistyyleihin ja oppii kehittämään opiskelutaitojaan sekä arvioimaan omaa toimintaansa. Oppilasta autetaan myös tunnistamaan mahdollisia oppimisvaikeuksia sekä etsimään apua ongelmatilanteissa.

Oppilaanohjauksen luokkatunneilla pienryhmäohjauksessa ja henkilökohtaisessa ohjauksessa oppilas oppii etsimään tietoja ja hankkimaan taitoja opiskelua, tulevaisuutta sekä elämää koskevia suunnitelmia ja valintoja varten käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologian tarjoamia mahdollisuuksia kriittisesti.

Oppilaalle annetaan tukea ja ohjausta ammatillisessa suuntautumisessa, häntä tuetaan kehittämään päätöksentekotaitojaan ja rohkaistaan toteuttamaan ja arvioimaan tulevaisuudensuunnitelmiaan myös sukupuolirajat ylittävissä oppiaine-koulutus- ja ammatinvalinnoissa. Tavoitteena on, että oppilas osaa hankkia tietoja yhteiskunnasta, työelämästä ja yrittäjyydestä sekä kasvaa monikulttuurisuuteen ja kansainvälisyyteen.

Vuosiluokat 3 – 6

Oppilaanohjauksen toimenpiteillä pyritään tukemaan oppilaan siirtymistä vuosiluokille 7-9, koska oppilaalle 7. vuosiluokalle siirtyminen merkitsee usein suurinta muutosta koulunkäynnin aloittamisen jälkeen. Opinto-ohjaajat kiertävät kertomassa 6-luokkalaisille uudesta koulusta, opiskelusta vuosiluokilla 7-9 ja muista siirtymisen kannalta tärkeistä asioista. Oppilashuoltoryhmä ja kuudensien luokkien opettajat pitävät tarvittaessa palaverin koulunkäyntiin liittyvistä kysymyksistä. Kuudennen luokan keväällä oppilailla on myös mahdollisuus käydä tutustumassa yläkouluun.

Vuosiluokat 7 – 9

Perusopetuksen 7–9 vuosiluokkien oppilaanohjaus on järjestetty siten, että se tarjoaa kokonaisuuden, joka muodostuu luokkamutoisesta ohjauksesta, yksilöllisiin kysymyksiin syventävästä henkilökohtaisesta ohjauksesta, sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuvasta pienryhmäohjauksesta ja työelämään tutustumisesta.

Luokkamutoisen ohjauksen tavoitteena on, että oppilas saa kokonaiskäsityksen koulun toimintatavoista. Oppilas oppii käyttämään erilaisia opiskelumenetelmiä ja tiedonhankinta-kanavia sekä arvioimaan opiskelutaitojaan. Oppilas tuntee Suomen koulujärjestelmän pääpiirteet ja oppii etsimään tietoa jatko-opiskelumahdollisuuksista, työelämästä ja eri ammattialoista.

Oppilaalla on mahdollisuus saada **henkilökohtaista ohjausta** opintoihinsa, koulutus- ja ammatinvalintoihinsa sekä elämäntilanteeseensa liittyvistä kysymyksistä. Henkilökohtaisessa ohjauksessa painopistealueina ovat 7. vuosiluokalla uuteen oppimisympäristöön siirtyminen, opiskelutaitojen kehittäminen, oppimisen ja opiskelun suunnittelun, valinnaisainevalintojen ohjaus sekä itsetuntemuksen lisääminen. 8. vuosiluokalla keskeistä on valinnaisainevalintojen ohjaus ja opiskelutaitojen kehittäminen sekä itsetuntemuksen lisääminen. 9. vuosiluokalla henkilökohtaisessa ohjauksessa keskitytään jatko-opintojen ja uravalinnan suunnitteluun sekä työelämään tutustumisen ohjaukseen ja itsetuntemuksen lisäämiseen.

Pienryhmäohjauksessa oppilas oppii sosiaaliseen vuorovaikutukseen perustuvia taitoja ja käsittelemään ryhmässä henkilökohtaisia sekä kaikille yhteisiä jaettavissa olevia ohjauksellisia kysymyksiä.

Perusopetuksen päättövaiheessa oppilasta ohjataan ja tuetaan jatko-opiskeluvalintojen tekemisessä. Oppilas saa tietoa ja häntä ohjataan käyttämään yhteiskunnan tarjoamia ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita. Yhdeksännellä luokalla oppilaiden kanssa vierailullaan mahdollisuuksien mukaan toisen asteen oppilaitoksissa ja koululla käy vierailijoita kertomassa tulevista opiskelumahdollisuuksista. Eri oppilaitosten opettajien ja oppilaan- ja opinto-ohjaajien tiiviillä yhteistyöllä pyritään tukemaan oppilaan siirtymistä perusasteelta toiselle asteelle.

Työelämään tutustuminen

Työelämään tutustumisen (TET) jaksoja järjestetään oppilaan koulutus- ja ammatinvalinnan perustaksi sekä työn arvostuksen lisäämiseksi. Näiden aikana oppilaalla on

mahdollisuus hankkia omakohtaisia kokemuksia työelämästä ja ammateista aidossa työympäristössä.

Työ- ja elinkeinoelämän sekä koulun välisen yhteistyön tavoitteena on, että oppilas hankkii tietoa ammattialoista, ammateista ja työelämästä sekä saa virikkeitä yrittäjyydestä. Tämän yhteistyön keskeisien osan muodostavat työelämän edustajien vierailut luokkatunneilla, työpaikkakäynnit, projektityöt, eri alojen tiedotusmateriaalien käyttö ja työelämään tutustuminen. Työelämään tutustumista kehitetään huomioimalla kouluksessa ja elinkeinoelämässä tapahtuvat muutokset.

Integrointi muihin oppiaineisiin ja yhteistyö eri aineiden opettajien kanssa on tutustumista laajentava ja rikastuttava tekijä. Yhteistyötä voidaan tehdä valmistauduttaessa tutustumisjaksoon, sen aikana sekä sen jälkeen.

Työelämään tutustuminen järjestetään seuraavasti:

Kahdeksannella tai yhdeksännellä luokalla työelämään tutustumisjakson pituus on vähintään 10 työpäivää. Kasvatuksellisesti on tärkeää, että oppilaat osallistuvat koulun sisäisiin työtehtäviin. Tällöin he tutustuvat koulun henkilökuntaan ja oppivat arvostamaan heidän tekemäänsä työtä. Ennen TET-jaksoja oppilaalle annetaan ohjeet työpaikan hankkimisesta ja opastetaan työelämän pelisääntöihin. Erityisesti painotetaan hyvää käytöstä, täsmällisyyttä, rehellisyyttä ja oikeaa asennetta työhön. Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla pyritään siihen, että oppilas hankkii itselleen TET-paikan omien tavoitteidensa mukaisesti.

VIII OPPILASARVIOINTI

Perusopetuksen oppilasarviointi Valkealassa muodostaa katkeamattoman palautejärjestelmän oppilaan koulunkäynnistä eri luokka-asteilla. Oppilasarviointi on kokonaisuus, jossa huomioidaan oppilaan ikä ja kehitystaso. Oppilasarvioinnin tehtävänä on kannustaa ja ohjata opiskelua sekä kuvata miten hyvin oppilas on saavuttanut kasvulle ja opiskelulle asetetut tavoitteet.

Oppilasarvioinnissa noudatetaan seuraavia voimassa olevia lakeja ja säädöksiä

- Perusopetuslakia
- Perusopetusasetusta
- Opetussuunnitelman perusteita

Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin sekä opetussuunnitelman kuvauksiin oppilaan hyvästä osaamisesta. Vanhemmat saavat koulusta tietoja sekä tavoitteista että oppilasarvioinnin perusteista.

Arvioinnissa pyritään yksilöllisyyteen, totuudenmukaisuuteen ja monipuolisuuteen. Yksilöllisyys ja totuudenmukaisuus tarkoittavat, että oppilaita ei verrata toisiinsa ja että oppilas saa arvioinnin kautta tukea omaan oppimiseen. Monipuolisuus tarkoittaa, että arviointitapoja on useita.

Kuntamme arviointitapoja luokilla 3-9 ovat oppilaan itsearviointi, välitodistus (jakso-todistus) ja lukuvuositodistus. Lisäksi voimme antaa tiedotteita tai pitää arviointikeskusteluja.

Luokat 7-9

Luokilla 7-9 opiskellaan jaksoissa. Oppilailla on numeroarviointi. Oppiaineen numeroarvioinnissa arvioidaan oppilaan oppimistulokset ja työskentely. Jaksoarvioinnissa jokainen oppiaineen arviointikerta on itsenäinen, jolloin edellisen kurssin arvosana ei vaikuta uuteen arviointiin.

Arviointikerrat jaksoarvioinnissa:

1. Lukujärjestyksessä hajautetut oppiaineet, joissa oppimäärän laajuus vuosiluokalla on vähintään 3 vvh
  - oppilas arvioidaan kyseisessä oppiaineessa kolme kertaa lukuvuodessa
  - arviointi on jaksojen 1, 3 ja 5 jälkeen
2. Lukujärjestyksessä hajautetut oppiaineet, joissa oppimäärän laajuus vuosiluokalla on enintään 2 vvh
  - oppilas arvioidaan kyseisessä oppiaineessa kaksi kertaa lukuvuodessa
  - arviointi on jaksojen 2 ja 5 jälkeen
3. Lukujärjestyksessä jaksotetut oppiaineet
  - oppilas arvioidaan jakson jälkeen, jossa oppiainetta on opiskeltu
4. Yhteiset taito- ja taideaineet (ks, ko, ku, li, mu)
  - oppilas arvioidaan kaksi kertaa lukuvuodessa
  - arviointi on jaksojen 2 ja 5 jälkeen
5. Valinnaisaineet 8. ja 9. luokilla
  - 2 vvh valinnaisaineet arvioidaan 2 ja 5 jaksojen jälkeen
  - 1 vvh valinnaisaineet arvioidaan hyväksytty / hylätty arvioinnilla 5 jakson jälkeen

Käyttäytyminen arvioidaan 2 ja 5 jaksojen jälkeen oppilaan opettajien antamien numeroiden keskiarvon pohjalta. Luokanvalvoja ja opettajainkokous voi muuttaa keskiarvon antamaa numeroa ylös tai alas.

Poissaolot merkitään jaksoittain annettavaan välitodistukseen.

Yksilöllistetty oppimäärä, jossa oppilas opiskelee yleisopetuksen ryhmässä

Oppilas arvioidaan yleisopetuksen kyseisen luokka-asteen ohjeiden mukaisesti. Arviointi perustuu oppilaalle HOJKS:ssa asetettuihin tavoitteisiin kyseisessä aineessa.

Pienryhmäopetus, jossa oppilaalla yksilöllistettyjä oppimääriä useissa oppiaineissa

Luokilla 3-6 oppilas arvioidaan yleisopetuksen kyseisen luokka-asteen ohjeiden mukaisesti. Arviointi perustuu HOJKS:ssa asetettuihin tavoitteisiin.

Luokilla 7-9 oppilas arvioidaan numeroarviointina kaksi kertaa vuodessa. Oppilaalle annetaan jouluna välitodistus ja keväällä lukuvuositodistus. Numeroarviointi mittaa oppilaan tietojen ja taitojen kehittymistä suhteessa hänen henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassaan (HOJKS) asetettuihin tavoitteisiin Arviointia täydennetään numeroarvioinnin yhteydessä sanallisen arvioinnin liitteellä, joka kertoo erityisesti oppilaan työskentelytaidoista, motivaatiosta koulunkäyntiin ja hänen sosiaalisten taitojensa kehittymisestä. Käyttäytymisen ja huolellisuuden arviointi perustuu tässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin yleisiin arviointikriteereihin, ellei HOJKS:ssa ole muita tavoitteita asetettu.

Käyttäytymisen sanallinen arviointi

Oppilaan käyttäytymisen sanallisessa arvioinnissa huomioidaan:

1. Muiden huomioiminen; hyvät tavat, työrauha, huomaavaisuus, kohteliaisuus, muiden koskemattomuus
2. Työn arvostaminen; asenne, yritteliäisyys, oman ja toisen työn arvostaminen, aloitetun työn loppuunsaattaminen
3. Sääntöjen noudattaminen; koulun eri tilanteissa, pitkäjännittäisyys
4. Ympäristöstä huolehtiminen
5. Huolellisuus

Käyttäytymisen numeroarviointi

Oppilaan käyttäytymiselle numeroarvioinnissa asetetut kriteerit ovat kuvauksia, joissa jonkin osa-alueen ylittäminen korvaa toisen osa-alueen puutteita. Rangaistukset vaikuttavat käyttäytymisen arvosanaan alentavasti. Käyttäytymisessä arvosana 8 kuvaa oppilaan ikäkaudelle normaalia käyttäytymistä.

- 10 Tervehtii oma-aloitteisesti, esittää asiansa kohteliaasti, osaa kommunikoida sekä ikäistensä että vanhempien kanssa, auttaa mielellään, tekee kotiläksynsä huolellisesti, aina tarvittavat välineet mukana, ei myöhästele, vihkot ja kirjat hyvässä kunnossa, noudattaa sääntöjä. Huolehtii aktiivisesti ympäristönsä siisteydestä.
- 9 Tervehtii usein oma-aloitteisesti, esittää asiansa kohteliaasti, on auttavainen, tekee kotiläksynsä, tarvittavat välineet lähes aina mukana, myöhästyy harvoin, vihkot ja kirjat siistejä, noudattaa sääntöjä. Tulee toimeen toisten kanssa. Omalta osaltaan huolehtii ympäristönsä siisteydestä ja viihtyisyydestä.
- 8 Tervehtii, on tavallisesti asiallinen ja positiivinen, suhtautuu myönteisesti koulunkäyntiin, voi myöhästyä joskus ja unohtaa joskus tarvikkeita, vihkot ja kirjat pysyvät kunnossa, noudattaa yleensä sääntöjä. Tekee lähes aina kotiläksynsä. Huolehtii yleensä ympäristönsä siisteydestä.
- 7 Tervehtii satunnaisesti, voi puhua harvoin epäkohteliaasti ja tilanteeseen sopimattomasti, saattaa häiritä satunnaisesti tunneilla, tottelee yleensä opettajan kehoituksia, läksyt silloin tällöin tekemättä, palauttaa useimmiten myöhässä erilaisia papereita, vihkot ja kirjat eivät pysy kunnossa eivätkä tallessa, rikkoo toisinaan sääntöjä. Ei huolehdi ympäristöstään ilman kehoitusta.

- 6 Ei yleensä tervehti, häiritsee usein tunneilla ja käytävällä, puhuu monille epäkohteliaasti ja sopimattomasti, saattaa kiusata muita, saattaa tehdä ilkivaltaa, luvattomia poissaoloja, on mahdollisesti vilpillinen, läksyt usein tekemättä, välineet hukassa, palautettavia papereita saa kysellä usein, vihkot ja kirjat usein hukassa, rikkoo jatkuvasti sääntöjä, saanut rangaistuksia. Ei koe vastuuta ympäristöstään.
- 5 Käyttäytyy rumasti kaikkialla, kiusaa muita, tekee ilkivaltaa, valehtelee ja ki-roilee, puhuu epäsopivasti lähes kaikkialla, luvattomia poissaoloja paljon, ei tee läksyjä, välineet lähes aina kotona, ei tuo palautettavia papereita, myöhästelee jatkuvasti, hävittää kirjoja ja vihkoja, rikkoo törkeästi sääntöjä, saanut kirjallisen varoituksen tai erotettu määräajaksi koulusta. Turmelee ympäristöään.
- 4 Tekee jotain poikkeuksellisesti rangaistavaa, luvattomia poissaoloja erittäin paljon, ei palauta mitään papereita ilman jatkuvaa seurantaa, täysin välinpitämätön myöhästelyjen suhteen, ei kunnioita toisten omaisuutta

Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia.

Työskentelyn arvioinnissa huomioidaan

1. Vastuullisuus; aktiivisuus tunneilla, oma-aloitteisuus, kuuleminen, kuunteleminen, keskittyminen, tehtävien tekeminen, kotitehtävistä huolehtiminen (myös poissaolojen aikana), tavaroista huolehtiminen
2. Yhteistyö; myönteinen asenne sekä yhteistyö oppilaiden, opettajien ja koulun muiden aikuisten kanssa
3. Itsenäinen työskentely; taitoa suunnitella, säädellä, toteuttaa ja arvioida omaa työtään.
4. Suuntautuneisuus oppiaineeseen.

Oppilaan itsearviointi

Itsearvioinnin tulee ohjata oppilasta arvioimaan itse oman persoonansa kasvua sekä tietojen ja taitojen kehittymistä.

Itsearviointi liittyy oppilaan lähes päivittäiseen koulutyöhön suullisesti tai kirjallisesti. Koulunkäynnin alusta alkaen itsearvioinnin tavoitteena on auttaa oppilasta asettamaan omia tavoitteita, tunnistamaan omat vahvuutensa ja arvioimaan työnsä tuloksia.

Valkealan perusopetuksen 7-9-luokilla

Itsearviointi sisältyy jokaisen oppiaineen opiskeluun aineeseen soveltuvalla tavalla.

Oppilaan itsearvioinnissa yleisen opiskelumenestyksen, elämänhallinnan ja tavoitteiden asettamisen toteutustavat täydennetään syksyn 2004 kuluessa.

Päätösarviointi

Päätösarvioinnissa noudatetaan voimassa olevassa perusopetuslaissa, perusopetusasetuksessa ja opetussuunnitelman perusteissa annettuja määräyksiä.

Oppilaan päättötodistuksen yksittäisen oppiaineen arvosana muodostuu kyseisessä aineessa luokilla 7-9 saatujen arvosanojen matemaattisen keskiarvon perusteella. Keskiarvo pyöristetään lähimpään kokonaislukuun, jolloin 0,5 korotetaan seuraavaan lukuun. Oppiaineen valinnaiskurssit voivat vaikuttaa päättötodistuksessa yhteisen oppiaineen arvosanaan korottavasti. Kielissä ja matematiikassa viimeisen lukuvuoden opiskelu painottuu.

Oppilaan etenemisen periaatteet

Yleisopetuksen oppilaat opiskelevat vuosiluokkiin sidotun oppimäärän mukaisesti.

Erityisopetuksessa voidaan opiskella oman opinto-ohjelman mukaisesti. Tällöin oppilaan opetusjärjestelyistä ja opinnoissa etenemisestä tulee päättää HOJKS:ssa.

Vuosiluokalle jättämisen käytännöt

Noudatetaan voimassa olevassa perusopetuslaissa, perusopetusasetuksessa ja opetus-suunnitelman perusteissa annettuja määräyksiä.

Hylätty arvosana lukuvuositodistuksessa voidaan korottaa hyväksytyksi suorittamalla annetut lisätehtävät lukuvuoden kuluessa tai järjestämällä erillinen ehtokuulustelu lukuvuoden koulutyön päätyttyä.

Oppilaan huoltajan kanssa on keskusteltava ennen oppilaan vuosiluokalle jättämistä.

Koulun rehtori ja oppilaan opettajat päättävät oppilaan vuosiluokalle jättämisestä.

Mikäli oppilas saa luokilla 7-9 jaksoarvioinnissa hylätyn arvosanan, hänellä on mahdollisuus korottaa arvosana erillisessä kuulustelussa. Hylätystä jaksoarvosanasta ja sen uusimispäivästä sekä aiheisällöistä ilmoitetaan huoltajalle kirjallisesti.

Mikäli oppilaalla on luokilla 7-9 jaksoarvioinneissa yli puolet kyseisen aineen arvosanoista lukuvuoden aikana hylätty, seuraa tästä kyseisessä aineessa ehdot.

TODISTUKSET LUOKILLA 7-9

Lukuvuositodistus luokilla 7-9

Lukuvuositodistus luokilla 7-9, pienryhmä

Välitodistus luokilla 7-9

Välitodistus luokilla 7-9, pienryhmä

Erotodistus luokilla 7-9

Perusopetuksen päättötodistus

Todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta

Todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä

Todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Sanallisen arvioinnin liite luokilla 7-9, pienryhmä